

## האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

### תאטרון קהילתי - 20731

תאריך עדכון אחרון 19-08-2021

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: תולדות התאטרון

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): נירה מוזר

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: [nira.moser@mail.huji.ac.il](mailto:nira.moser@mail.huji.ac.il)

שעות קבלה של רכז הקורס: בתיאום מראש

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקורס מציע היכרות עם מושגי יסוד ותהליכי עבודה בתיאטרון קהילתי. הוא מורכב מחלק עיוני ומהתנסות מעשית: החלק העיוני יעסוק בגילויים של תיאטרון ומופע קהילתיים, בארץ ובעולם, לאור תיאוריות ביקורתיות העוסקות בגוף, בזהות ובמוגבלות; החלק המעשי יכלול תרגילי תיאטרון המתאימים לעבודה עם מי שאינם שחקנים ויתמקד באופן בו מתגבשים 'סיפורי חיים' לטקסט בימתי המספר את סיפורה של קבוצה-קהילה-חברה. ככל הניתן, יכלול החלק המעשי גם מפגשים עם יוצרים/פעילים חברתיים שעשייתם מדגימה את הרוח הגבית שיכולה האמנות בכלל ותיאטרון ופרפורמנס בפרט - לספק לתהליכים אישיים וחברתיים.

\*הקורס יכלול מפגשים/מחוץ לכתלי האוניברסיטה [נתון לשינויים].

מטרות הקורס:

- הכרות עם תאטרון קהילתי כפרקטיקה המשלבת בין יצירה אמנותית לבין פעולה חברתית
- חיבור תהליכים של תיאטרון ופרפורמנס בקהילה עם נרטיבים סוציו-תרבותיים המתחוללים בקרבה
- חשיפה למושגי יסוד בחשיבה ביקורתית על מוגבלות
- התנסות מעשית בתרגילי תיאטרון/פעולות פרפורמטיביות המתאימים למי שאינם שחקנים 'non actors'

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

- לנתח באופן ביקורתי יצירה תיאטרונית ופרפורמנס בקהילה
- להגיש תרגיל תיאטרוני/פרפורמטיבי קצר המבוסס על נושאי הקורס

דרישות נוכחות (%) :

חובת נוכחות והשתתפות פעילה בלפחות 80% מהשיעורים [כל היעדרות צריכה להיות מוצדקת]

שיטת ההוראה בקורס: - הרצאה, צפיה ודיון בכיתה

- משחקים ותרגילי תיאטרון
- מפגשים/עם יוצרים ופעילים חברתיים [במידת האפשר]
- מפגשים מחוץ לכתלי האוניברסיטה [נתון לשינויים]

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

- א. מבוא: תאטרון ופרפורמנס קהילתיים
- ב. דוגמאות נבחרות לתיאטרון קהילתי בישראל ובעולם

- ג. מושגי יסוד בלימודי מוגבלות בזיקה ל'מופעי נכות' (Performance Disability)  
 ד. אתגרים וסוגיות בתהליכי עבודה בתיאטרון ופרפורמנס קהילתיים  
 ה. יצירה תאטרונית עם מי שאינם שחקנים (actors-non)  
 ו. מפרפורמנס של היומיום למופע תיאטרוני בקהילה

#### חומר חובה לקריאה:

- הררי, דרור, "הכל פרפורמנס", תיאוריה וביקורת 50 (חורף 2018), עמ' 531-551.
- לב-אלג'ם, שולמית, ניצבים בקדמת הבמה: מחאה, חגיגה וחתרנות בתיאטרון הקהילתי (חיפה: אוניברסיטת חיפה ופרדס הוצאה לאור, 2010), עמ' 17-52.
- לב-אלג'ם, שולמית, "תיאטרון נגד: מחאה סמלית ופעולה חברתית בירושלים", תיאוריה וביקורת 30 (2007), עמ' 111-134.
- מור, שגית, "לקראת רדיקליזציה של קצבת נכות כללית: דילמות של מאבק לשינוי חברתי", העצמה במשפט 91 (2008), עמ' 91-157.
- עפרת, גדעון, "קיצור תולדות המשחקיות", משקפים 8, 1990.
- פוקו, מישל, הטרוטופיה: על מרחבים אחרים, (תל-אביב: רסלינג, 2010).
- רוזמרי, מירי, "הקדמה - בין חזרה לשכתוב: ג'ודית באטלר והפרפורמטיביות של הזהות" בתוך: באטלר, ג'ודית, קוויר באופן ביקורתי (תל-אביב: רסלינג, 2007), עמ' 7-20.
- שייקספיר, טום, "המודל החברתי של המוגבלות" בתוך: לימודי מוגבלות: מקראה, עורכים: אדוה איכנגרין שגית מור, ניסים מזרחי וארלן קנטר (תל-אביב: מכון ון ליר והקיבוץ המאוחד, 2016), עמ' 91-102.
- Boal, Augusto, *Games for Actors and Non-Actors [Second Edition]*, Trans.: Adrian Jackson (London and New York: Routledge, 2003), pp. 277-287.
- Cameron, Colin. "Chapter 2: Further Towards an Affirmation Model" in: *Disability Studies: Emerging insights and perspectives*, Thomas Campbell, Fernando Fontes, Laura Hemingway, Armineh Soorenia and Chris Till, eds. (Leeds: University of Leeds Press, 2008).
- Hadley, Bree, *Disability, Public Space Performance and Spectatorship: Unconscious performers* (Basingstoke and New York: Palgrave Macmillan, 2014), pp. 1-33.
- Linton, Simi, *Claiming Disability: Knowledge and identity* (New York and London: New York University Press, 1998), pp. 77-92.
- Prentki, Tim and Preston, Sheila, "Applied Theatre: An introduction" in: *The Applied Theatre Reader* (London and New York: Routledge, 2009), Tim Prentki and Sheila Preston eds., pp. 9-15.
- Sandahl Carrie, "From the streets to the stage: disability and the performing arts", *PMLA* 120 (2) (2005), pp. 620-624.
- Sandahl, Carrie, "Disability Arts" in: *Encyclopedia of Disability* (Thousand Oaks: Sage Publications, 2006), pp. 406-407.
- Schechner, Richard, *Performance Studies: An introduction* (London and New York, 2002), pp. 124-129, 151-156.
- Thompson, James and Schechner, Richard, "Why social theatre?" *The Drama Review (TDR)* 48(3) 2004, pp. 11-16.
- Van Erven, Eugene, *Community Theatre: Global perspectives* (London and New York: Routledge, 2001), pp. 1-13, 243-260.

### חומר לקריאה נוספת:

- אלון, חן, הריס, פיטר וטסלר, איריס, "תיאטרון אסירים וסטודנטים בבתי הסוהר: תהליך תיאטרוני וקבוצתי כטיפול עקיף", צוהר לבית הסוהר 10 (נוב' 2006), עמ' 41-51.
- אלפי, יוסי, תיאטרון וקהילה (ירושלים: הסוכנות היהודית, 1986), עמ' 15-23.
- אלפי, יוסי, התיאטרון הקהילתי (ירושלים: דומינו, 1983).
- ברסלר, שלומית, עדיף להיות צרודה מאשר אילמת (חיפה: פרדס הוצאה לאור, 2006).
- גופמן, ארווין, סטיגמה (תל-אביב: רשפים, 1983).
- זהבי, אהד, "מינוריות", מפתח 1 (2010), עמ' 91-103.
- זיו, עמליה, "הצרות המגדרית של ג'ודית באטלר", מכאן (2001), עמ' 191-201.
- יונה, יוסי ושנהב, יהודה, רב-תרבותיות מהי? על הפוליטיקה של השונות בישראל (תל-אביב: בבל, 2005).
- לב-אלג'ם, שולמית, "של מי המחזה הזה?", תיאטרון 9 (2002), עמ' 26-30.
- לוי, שמעון, שעת ביקור: תיאטרון קהילתי – בית שמש (תל-אביב: אופיר, 1992).
- מזרחי-שפירא אושרת ושם טוב, נפתלי, "לעזאזל, איך מסתכלים על זה? משקפיים לצפייה בתיאטרון קהילתי", תיאטרון 9 (2002), עמ' 34-37.
- מילר, לואיס, "תיאטרון וקהילה: 'אוהל יוסף'", במה 64-65 (1975), עמ' 69-77.
- פוקו, מישל, "הזכות להמית והכוח על החיים", תולדות המיניות I: הרצון לדעת, תרגום: גבריאל אש (תל-אביב: הקיבוץ המאוחד, 1996), עמ' 91-108.
- פריירה, פאולו, פדגוגיה של מדוכאים, (ירושלים: מפרש, 1981).
- קיפניס, מיכאל, בימה יצירתית: תיאטרון ככלי חינוכי-חברתי, תרגום: בלה מורגנשטרן ואנה גנדמן (ללא ציון מקום הוצאה, מסדה, 2003).
- קמה, עמית ופירסט, ענת, על ההדרה: ייצוגים תקשורתיים של 'אחרים' (תל-אביב: רסלינג, 2015), עמ' 195-216.
- רוטלינגר-ריינר, רינה, עזות שבקדושה: תיאטרון נשים דתיות בישראל (ירושלים: כרמל, 2007).
- Barba, Eugenio and Savarese, Nicola, *A Dictionary of Theatre Anthropology: The secret art of the performer* (New York and London: Routledge, 1991).
- Barker, Clive, *Theater Games* (New York: Drama Book Specialists, 1977).
- Boal, Augusto, *Games for Actors and Non-Actors [Second Edition]*, Trans.: Adrian Jackson (London and New York: Routledge, 2003).
- Boal, Augusto, *Theatre of the Oppressed*, Trans.: Charles A. and Maria-Odilia Leal McBride and Emily Fryer (London: Pluto Press, 1979 [2008]).
- Butler, Judith, "Performative Acts and Gender Constitution: An essay in phenomenology and feminist theory", *Theatre Journal* 40(4) (1988), pp. 519-531.
- Cohen-Cruz, Jan and Schutzman, Mady, eds., *A Boal Companion: Dialogues on theatre and cultural politics*, (New York and London: Routledge, 2006).
- Conroy, Colette (ed and introd ), "On Disability: Creative Tensions in Applied Theatre", *Research in Drama Education* 14(1) (2009), pp. 1-163.
- Finkelstein, Vic and Morrison, Elspeth, "Broken Arts and Cultural Repair: The role of culture in the empowerment of disabled people" in: *Disabling Barriers – Enabling Environments*, John Swain, Vic Finkelstein, Sally French and Mike Oliver, eds. (London: Sage Publications and Open University, 1993). pp. 1-7.
- Hagen, Uta, *Respect for Acting*, (New York: Macmillan, 1973).

- Hall, Stuart, "The Spectacle of the 'Other'" in: *Representation: Cultural representations and signifying practices*, Stuart Hall, ed. (London: Sage, 1997), pp. 223-279.
- Kershaw, Baz, "Performance, community, culture" in: *The Community Performance Reader* (London and New York: Routledge, 2007), Petra Kuppers and Gwen Robertson eds., pp. 77-96.
- Kudlick, Catherine J., "Disability History: Why we need another 'Other'", *American Historical Review* 108(3) (2003), pp. 763-793.
- Kuppers, Petra and Robertson, Gwen, eds., *The Community Performance Reader* (London and New York: Routledge, 2007).
- Kuppers, Petra, *Community Performance: An introduction* (London and New York: Routledge, 2007).
- Kuppers, Petra, *Disability and Contemporary Performance: Bodies on edge* (New York and London: Routledge, 2003).
- Longmore, Paul K., "The Second Phase: From disability rights to disability culture" in: *Why I Burned My Book and Other Essays on Disability* (Philadelphia: Temple University Press, 2003), pp. 215-224.
- Lev-Aladgem, Shulamith, *Theatre in Co-Communities: Articulating power* (Basingstoke and New York: Palgrave Macmillan, 2010).
- Moraly, Jean-Bernard, "Katamon et le Théâtre: Une nouvelle formule de théâtre politique", *Sillages* 4 (1981), pp. 116-122.
- Sandahl, Carrie and Auslander, Philip, *Bodies in Commotion: Disability & Performance* (Ann Arbor: University of Michigan Press, 2005).
- Spolin, Viola, *Theater Games For The Classroom: A teacher's handbook* (Illinois: Northwestern University Press, 1986).
- Spolin, Viola, *Improvisation for the Theater [Third edition]* (Illinois: Northwestern University Press, 1999).
- Thompson, James, *Applied Theatre Bewilderment and Beyond* (Bern: Peter Lang AG, European Academic Publishers, 2006 [2003]), pp. 13-24.
- Van Erven, Eugene, *Community Theatre: Global perspectives* (London and New York: Routledge, 2001).

#### הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %

הרצאה 0 %

השתתפות 0 %

הגשת עבודה 30 %

הגשת תרגילים 0 %

הגשת דו"חות 0 %

פרויקט מחקר 0 %

בחנים 0 %

אחר 70 %

נוכחות, מעורבות והשתתפות פעילה

---

מידע נוסף / הערות:

חלק מהשיעורים יתקיימו מחוץ לכתלי האוניברסיטה [נתון לשינויים]. בהתאם לך, יש להיערך לגמישות מסוימת בלוחות הזמנים של הקורס ולקחת בחשבון זמני נסיעה והגעה לאתרים מחוץ לאוניברסיטה